Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

"**ЗАТВЕРДЖУЮ**"
Директор Навчально-наукового інституту
«Каразінський інститут міжнародних
відносин та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

"__" _____2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Сучасний спільний ринок країн ЄС

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)

спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини

освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

вид дисципліни обов'язкова

ННІ: «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
«27» серпня 2026 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Ігор МАТЮШЕНКО, д-р екон. наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри

_____ Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

_____ Владислав ГОНЧАРЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

_____ Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Сучасний спільний ринок країн ЄС**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» підготовки магістрів за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями), спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – здобуття студентами знань щодо здобуття студентами знань щодо особливостей формування сучасного спільного ринку країн ЄС та місця України в цих процесах.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:
- надати характеристику кризі ЄС та описати сценарії її подолання;
- навести основні напрями реформування економічної та валютної політики ЄС;
- надати опис складових формування Єдиного ринку країн ЄС;
- визначити євроінтеграцію України в умовах війни: стан, перспективи, виклики;
- навести характеристику деяких напрямів секторальної інтеграції Україна-ЄС;
- навести перспективи нового етапу руху України до ЄС: кандидатський статус і перспективи євроінтеграції

1.3. Кількість кредитів 3.
1.4. Загальна кількість годин 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
11 год.	6 год
Практичні, семінарські заняття	
22 год.	2 год
Лабораторні заняття	
Не передбачені	
Самостійна робота	
57 год.	82 год
Індивідуальні завдання	
Не передбачені	

1.6. Перелік компетенцій, що формує дана дисципліна:

- *формування наступних загальних компетенцій*:
ЗК 2(1). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 3(2). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- *формування наступних спеціальних (фахових) компетенцій*:

СК 1(1). Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
СК 3(1). Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
СК 5(1). Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
СК 7(1). Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.
СК 8(1). Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
ФК 2(2). Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.
ФК 4(2). Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.
ФК 7(2). Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.
ФК 8(2). Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін

1.7. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі мають досягти наступних результатів:
ПРН 2 (1). Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
ПРН 11(1). Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.
ПРН 14(1). Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем
ПРН 3(2). Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.
ПРН 7(2). Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.
ПРН 9(2). Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.
ПРН 13(2). Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

1.8. Пререквізити: вивчення навчальних дисциплін Економіка України, Мікроекономіка та макроекономіка, Країнознавство, Світова економіка/Міжнародна економіка, Економіка підприємства, Управління зовнішньоекономічною діяльністю, Міжнародні економічні відносини, Міжнародне публічне і приватне право, Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Криза ЄС та сценарії її подолання
Чинники кризових явищ євроінтеграції. Можливі наслідки кризових процесів ЄС. Реформування інституційної структури ЄС. Оцінки перспектив євроінтеграції та ЄС.

Тема 2. Реформування економічної та валютної політики ЄС
Завершення формування Економічного і валютного союзу. Формування Банківського союзу. Створення Союзу ринків капіталу. Утворення Фіскального союзу. Утворення комунітарних механізмів узгодження макроекономічної політики (Економічний союз).

Тема 3. Складові формування Єдиного ринку країн ЄС
Єдиний ринок. Конкуренція. Підприємництво. Оподаткування. Митна діяльність. Зовнішня торгівля. Захист прав споживачів. Бюджет. Громадянство і зайнятість.

Тема 4. Євроінтеграція України в умовах війни: стан, перспективи, виклики
Рух України до ЄС: зовнішні і внутрішні фактори. Євроінтеграція: чинник російської агресії. Консолідація підтримки державами ЄС євроінтеграції України в умовах війни.
Оновлення Угоди про асоціацію і перспективи відносин Україна-ЄС. Статус кандидата: переваги, можливості, виклики. Економічне партнерство Україна-ЄС — складова спільного протистояння російській агресії. Висновки і пропозиції.

Тема 5. Україна-ЄС: деякі напрями секторальної інтеграції
Торгівля товарами: торгівля товарами під час війни; технічні бар'єри в торгівлі; сільське господарство та розвиток сільських територій.
Торгівля послугами: транспорт; електронна комерція та поштові послуги; енергетика; цифрові послуги; перелік директив ЄС, положення яких мають бути втілені в українському законодавстві, що регулює банківський сектор. Висновки і пропозиції.

Тема 6. Новий етап руху України до ЄС: кандидатський статус і перспективи євроінтеграції
Деякі аспекти кандидатського статусу. Стан виконання рекомендацій Єврокомісії. Процес імплементації Угоди про асоціацію Україна-ЄС. Подальший шлях до євроспільноти: особливості, виклики, перспективи. Висновки і пропозиції

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Криза ЄС та сценарії її подолання	15	1	2			12	15	1				14
Тема 2. Реформування економічної та валютної політики ЄС	15	2	4			9	15	1	1			13
Тема 3. Складові формування Єдиного ринку країн ЄС	15	2	4			9	15	1				14
Тема 4. Євроінтеграція України в умовах війни: стан, перспективи, виклики	15	2	4			9	15	1				14

Тема 5. Україна-ЄС: деякі напрями секторальної інтеграції	15	2	4			9	15	1	1			13
Тема 6. Новий етап руху України до ЄС: кандидатський статус і перспективи євроінтеграції	15	2	4			9	15	1				14
Усього годин	**90**	**11**	**22**			**57**	**90**	**6**	**2**			**82**

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1-2	Криза ЄС та сценарії її подолання	2	
3-4	Реформування економічної та валютної політики ЄС	4	1
5-6	Складові формування Єдиного ринку країн ЄС	4	
7-8	Євроінтеграція України в умовах війни: стан, перспективи, виклики	4	
9-10	Україна-ЄС: деякі напрями секторальної інтеграції	4	1
11	Новий етап руху України до ЄС: кандидатський статус і перспективи євроінтеграції	4	
	Разом	**22**	**2**

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	**Тема 1.** Криза ЄС та сценарії її подолання *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом та рекомендованою літературою, бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; дослідити різновиди інтеграції, а також охарактеризувати основні ознаки кризи ЄС та сценарів її подолання.	12	14
2	**Тема 2.** Реформування економічної та валютної політики ЄС *Завдання:* надати характеристику напрямів реформування економічної та валютної політики ЄС	9	13
3	**Тема 3.** Складові формування Єдиного ринку країн ЄС *Завдання:* визначити основні складові формування Єдиного ринку країн ЄС	9	14
4	**Тема 4.** Євроінтеграція України в умовах війни: стан, перспективи, виклики *Завдання:* проаналізувати особливості євроінтеграція України в умовах війни: стан, перспективи, виклики	9	14
5	**Тема 5.** Україна-ЄС: деякі напрями секторальної інтеграції *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом та рекомендованою літературою, бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; проаналізувати деякі напрями секторальної інтеграції ЄС та України	9	13

6	**Тема 6**. Новий етап руху України до ЄС: кандидатський статус і перспективи євроінтеграції *Завдання:* визначити особливості кандидатського статусу України та перспективи її євроінтеграції на сучасному етапі	9	14
	Разом	**57**	**82**

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені

7. Методи навчання

Лекція як поєднання словесних, наочних, індуктивних, дедуктивних, пояснювально-ілюстративного методів навчання, бесіди, дискусії.
Практичне навчання як поєднання методу кейсів, проблемного підходу, евристичного, дослідницького та проєктного методів.
Застосування інтерактивних засобів навчання через використання навчальних платформи LMS Moodle та її можливостей, зокрема: інтерактивні технології кооперативного навчання, інтерактивні технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей, мозковий штурм, case-метод, метод визначення позиції, відстоювання заданої позиції, порівняння альтернативних позицій, дискусія, дебати.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (**поточний контроль**) здійснюється під час виконання завдань для самостійної роботи – виконання творчого завдання з презентацією. Завданням контролю виконання творчого завдання є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певної теми.
Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:
– відповіді на семінарських заняттях;
– підготовка творчих завдань з мультимедийними презентаціями;
– виконання семестрової роботи (письмова форма заліку).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Для складання підсумкового контролю (заліку) обов'язковим є робота протягом семестру і виконання завдань. Без отримання балів протягом семестру і не виконання завдань студент може бути не допущено до складання заліку.
Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку: 4 теоретичних питання – 40 балів (10х4)

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

9. Схема нарахування балів

Залік (3 семестр)

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий семестровий контроль (залік)	Сума
Поточний контроль							
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	40	100
60 (мінімум - 30)							

Т1, Т2 ... Т5 – теми

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять – загалом до 60 балів, з них: активна робота та інформаційні виступи на семінарських заняттях – до 10 балів, підготовка творчих завдань з мультимедийними презентаціями – до 50 балів (2 виступи до 25 балів кожне).

Критерії поточного оцінювання знань студентів:

Інформаційні виступи на семінарських заняттях:

– **8-10 балів –** студент готує інформаційну доповідь в рамках теми на семінарських (практичних) заняттях, в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, активно доповнює хід обговорення проблемних питань.

– **5-7 балів–** студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури. При викладанні деяких питань студенту не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі суттєві неточності та помилки.

– **3-4 бали–** студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає відповідь під час усних та письмових виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, не приймає учать в обговоренні проблемних питань, несистемно відвідує заняття.

– **1-2 бали–** студент намагається працювати в рамках теми на семінарських (практичних) заняттях, але не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

– **0 балів –** студент не працює на семінарському занятті або не відвідує заняття.

Підготовка творчих завдань з мультимедийними презентаціями:

– **20-25 балів –** студент активно готує та виступає з творчим завданням з презентацією в рамках теми на семінарських заняттях, в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час презентації, глибоко та всебічно розкриває зміст своєї презентації, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, відповідає на питання інших студентів і викладача.

– **15-19 балів–** студент в цілому володіє навчальним матеріалом на виступі з презентацією, викладає її основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури. При виступі з презентацією студенту не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі суттєві неточності та помилки.

– **10-14 бали–** студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом на виступі з презентацією. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування), недостатньо розкриває зміст своєї презентації, допускаючи при цьому суттєві неточності, не може відповісти на питання інших студентів і викладача.

– **1-9 бали–** студент підготував творче завдання. але не виступав з презентацією на семінарському занятті, не володіє навчальним матеріалом, не розуміє теми й не розкрив її зміст.

– **0 балів –** студент не підготував творче завдання і не виступав з презентацією на семінарському занятті або не відвідує заняття.

Студент допускається до підсумкового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав **не менше 30** балів.
У разі прояву академічної недоброчесності на екзамені студент одержує загальну нульову оцінку.

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні заліку

БІЛЕТ №…

1. Реформування інституційної структури ЄС *(10 балів)*
2. Складові формування Єдиного ринку ЄС: Митна діяльність *(10 балів)*
3. Напрями секторальної інтеграції Україна-ЄС в умовах війни: Електронна комерція та поштові послуги *(10 балів)*
4. Кандидатський статус і перспективи євроінтеграції України *(10 балів)*

Критерії підсумкового оцінювання знань студентів:

– **15-20 балів –** студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

– **6-14 балів–** студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації. При викладанні деяких питань студенту не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі суттєві неточності та помилки.

– **1-5 бали–** студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає відповідь під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

– **0 бали–** студент не володіє навчальним матеріалом, невзмозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Критерії оцінювання до всіх видів завдань (поточних та підсумкового контролю) наведені у відповідних розділах дистанційного курсу «Сучасний спільний ринок країн ЄС» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6470

Відповідно, максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
0-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Матюшенко І.Ю. Дистанційний курс «Сучасний спільний ринок країн ЄС» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6470
2. Європейські стратегії розвитку: досвід для України : монографія / Андрейко В.І., Артьомов І.В. та ін.; за заг ред. І.В. Артьомова. Ужгород : РІК-У, 2023. 552 с.
3. Специфіка європейської економічної інтеграції України в умовах асоціації з ЄС та розвитку нової промислової революції : монографія / кол. авторів ; за ред. І.Ю. Матюшенка. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 408 с.
4. Герасимчук З.В., Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини. Луцьк: Надстир'я, 2021. 328 с.
5. Грабинський І.М., Українець Л.А., Черняга Л.П. Міжнародні економічні відносини: Частина 1: Історія: Навчально-методичний посібник для викладачів / за ред. проф. І.М. Грабинського. Львів: Растр-7, 2023. 138 с.
6. Matyushenko I., Khanova O., Zaitseva A., Grygorova-Berenda L., Varvashenko V., Donkovcev D. CHAPTER 1. Development of scientific and technological cooperation between EU countries and Ukraine in the conditions of its post-war reconstruction // Integrative opportunities of national economies. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, April 2025. (In press). URL: https://monograph.com.ua/catalog/chapter/827/
7. Matyushenko, I., Khanova, O., Trofymchenko, K. Implementation of the Green Deal Program in EU Countries and Ukraine as a Mechanism to Fight Climate Change / *European Integration: Past, Present and Future Perspectives*, 2024. Pp. 14 – 44. ISBN 979-889113805-6, 979-889113752-3. URL: https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85198145249&origin=resultslist
8. Matyushenko, I., Ryeznikov, V., Tofaniuk, O., Khanova O., Grygorova-Berenda, L., Zaitseva, A. Leveling breaks in the innovative development of socio-economic systems // Innovative development of national economies, 2022. Pp. 71–102. DOI: 10.15587/978-617-7319-64-0.CH3. URL: https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85151906835&origin=resultslist
9. Матюшенко І.Ю. Цифровізація та екологічне співробітництво: пріоритети науково-технологічного розвитку країн ЄС та України // Інноваційні напрями економіко-правового забезпечення «зеленої» трансформації України: монографія / [В. Л. Бредіхіна, А. П. Гетьман, Н. М. Внукова та ін.]; за заг. ред. В. Л. Бредіхіної, А. В. Стріжкової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2025. С. 67 – 125. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/mono_ecology.pdf
10. Матюшенко І.Ю. Розвиток інноваційної екосистеми України на основі моделей країн - лідерів ЄС // Правове забезпечення інноваційного процесу в умовах глобальних викликів: монографія/ [С. В. Глібко, О. В. Розгон, І. Ю. Матюшенко та ін.]; за ред. С.В.Глібка, О. В. Розгон. – Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2024. 303 с. URL: https://search.app/MJhEBV9PW8hWM4Zo9
11. Матюшенко І.Ю. Економко-правові чинники для вдосконалення інноваційно-інвестиційного механізму для розвитку цифрової економіки в країнах ЄС та України // Створення правових умов здійснення інноваційної діяльності на шляху набуття членства України в ЄС: монографія/ [С. В. Глібко, О. В. Розгон, І. Ю. Матюшенко та ін.]; за ред. С. В. Глібка, О. В. Розгон. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2023. (250 с.) – С. 5–112. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/stvorennya-pravovih-umov-zdijsnennya-innovaczijnoi-diyalnosti.pdf
12. Матюшенко І.Ю. Реалізація в Україні європейської інноваційної, промислової та підприємницької політик // Правове забезпечення інноваційного процесу в умовах адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: монографія/ [С. В. Глібко, О. В. Розгон, Ю. В. Георгієвський та ін.]; за ред. С. В. Глібка, О. В. Розгон. – Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2022. – С.209–288. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/ monografiya_lyutij2023_compressed.pdf

Додаткова література:

1. Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement Negotiations (DG NEAR). URL: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/about/directorate-general_en
2. European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD). URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/glossary/e/european-agricultural-fund-for-rural-development
3. European Maritime and Fisheries Fund (EMFF). URL: https://ec.europa.eu/easme/en/european-maritime-and-fisheries-fund-0
4. European Regional Development Fund (ERDF). URL: https://ec.europa.eu/ regional_policy/en/funding/erdf/
5. European Semester (ES). URL: https://www.easpd.eu/en/content/european-semester
6. European Social Fund (ESF). URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/ funding/social-fund/
7. European Structural and Investment (ESI) Funds. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/
8. European Union Solidarity Fund (EUSF). URL: https://ec.europa.eu/ regional_policy/en/funding/solidarity-fund/
9. Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA). URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/ipa/
10. Instrument for Structural Policies for Pre-Accession (ISPA). URL: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/policy/glossary/terms/ispa_en
11. Joint Research Centre (JRC). URL: https://ec.europa.eu/info/departments/ joint-research-centre_en
12. JRC RIS3 Support to Lagging Regions. URL: https://ec.europa.eu/jrc/sites/ jrcsh/files/i5.pdf
13. Knowledge for Growth: European Issues and Policy Challenges. URL: http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/ knowledge_forgrowth_bat.pdf.
14. UNCTAD. Global Value Chains and Development: Investment and Value-Added Trade in the Global Economy. UNCTAD, 2023. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/diae2023d1_en.pdf
15. Why Smart Cities still aren't working for us after 20 years. And how we can fix them. URL: https://theurbantechnologist.com/2016/02/01/why-smart-cities-still-arent-working-for-us-after-20-years-and-how-we-can-fix-them/

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

16. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції з ЄС. URL: http://comeuroint.rada.gov.ua/
17. Офіс Віце прем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: https://www.facebook.com/UA.EU.NATO/?__tn__=kC-R&eid=ARBqBBsxTnAr0VR_gz2k-THIGj_Dt-TH6J5JVEEqMPRvQKmv39abu7-1u3zSZ-C8WHQ8ycTcrcchHbxq&hc_ref=ARQwge65k6rI4zJi6sE2_3eEv9zgmUsKNyGgmxOL-kRObTNKfqORsmIKUVMiAGpOJu4&fref=nf
18. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: https://www.facebook.com/goeei.ua/?__tn__=kCH-R&eid=ARDnX1-v8lHVgM3FjVJVFurxUaqnxA44-i4HaazTF4KDQdhssL4h-2P64TZuLoUiipYEwrXpFAWhqeYR&hc_ref=ARQqkRS85IHP19jMwxtcqtKLw2GCenZCLUmU6pH7UA4QKigBIVQfscZmri36L433wNM&fref=nf
19. Євроінтеграційний портал України. URL: http://eu-ua.org/novyny/

20. Євроінтеграційний дайджест/ URL: https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwJXpLHxnxgkVzfQTMtJvDbvqzq